

багатоплідності (10,8 поросят) був зареєстрований в IV групі при спаровуванні маток великої білої породи з кнурами спеціалізованої м'ясної лінії. Перевага в цьому випадку над тваринами I, II, III і V груп склала 0,7; 0,8; 1,3 і 1,0 поросят відповідно. За показником крупноплідності матки спеціалізації достовірно перевищували своїх аналогів з I і II груп на 7,1 і 7,8 % відповідно ($P < 0,05$; $P < 0,01$). Самими великоплідними були порідно-лінійні поросята з IV і V груп.

Дещо вищим на 4,4—8,4 % був показник молочності у свиноматок спеціалізації порівняно з матками I і II груп. Найвищим показником молочності (57кг) характеризувалися тваринні IV групи. За середньою масою поросят при відлученні перевага була на стороні тварин нової лінії і порідно-лінійних гібридів.

Головним критерієм думки про продуктивність свиноматок, як відомо, вважають показник живої маси їх приплоду при відлученні. Як видно з таблиці, в другій серії експерименту середня маса гнізда свиноматок спеціалізованої м'ясної лінії (III групи) склала 138,65кг, що вище за показник маток великої білої і миргородської порід відповідно на 3,35 і 9,70кг. Поєднання маток великої білої і миргородської порід з плідниками спеціалізованої лінії сприяло підвищенню маси їх поросят при відлученні на 29,64 і 13,78кг відповідно.

БІОЛОГІЯ ТА УТРИМАННЯ НУТРИЙ В ДОМАШНЬОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Власенко М.В.

Полтавський державний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка

На сьогоднішній день на ряду з іншими хутряними звірами великого розповсюдження набула й нутрія. Ця тварина славиться високоякісним хутром і гарним м'ясом.

Батьківщина нутрій – Південна Америка. І дотепер колонії цих диких звірів можна знайти у важкодоступних місцях у Парагваї, Аргентини і Патагонії. Вони населяють береги рік і озер, густо зарослих прибережною рослинністю, що служить їм основою годівлі і захистом від ворогів. У берегах нутрії риють короткі підземні нори, у яких самки виводять щенят. Вхід до нори влаштовують нижче рівня води. У тепліших місцях нітрії споруджують лише гнізда з водяних рослин. До Європи цих звірків завозили, головним чином, з басейну ріки Парани і з Патагонії [2, 4].

Середовище існування вимагало від них уміння рухатися по суші й у воді, що наклало відбиток на їх зовнішній вигляд. Тулуб нутрії має пишний хутрянний покрив з добре розвиненим остьовим волоссям, яке захищає нижнішу частині смуху і поверхню тулуба від механічних пошкоджень. Під ним росте короткий, густий і хвилястий підпушок, волоски якого створюють між

собою дрібні повітряні порожнини, що захищають поверхню тіла від холоду і перешкоджають зайвому намоканню шкіри [4].

Тулуб нутрії видовжений, спина дуже вигнута. Довжина тулуба дорослих тварин від носа до кореня хвоста 500-700 мм. Голова відносно велика, тупоноса, з вираженими дотиковими вусами в ділянці губ. У нутрії 20 зубів. Найхарактерніші (їх добре видно) – дві пари могутніх різців, коричневого або жовтогарячого забарвлення. Шия відносно коротка. Передні кінцівки коротші служать для підтримання їжі. Задні кінцівки дужчі, на них по 5 пальців, чотири з'єднані плавальними перетинками, п'ятий вільний. Тулуб нутрії завершується міцним хвостом завдовжки 300-400 мм., що має круглий перетин і на кінці звужений. Хвіст вкритий лускатою шкірою і рідкими щетиноподібними волосками.

Доросла нутрія важить 5-6 кг., старі самці можуть досягати 8-12 кг. Самки трохи менші за самців такого ж віку [1].

Однією з особливостей нутрії є плавальні перетинки на задніх кінцівках. Для руху у воді пристосована і ротова порожнина. Губи з різцями відокремлюються воронкоподібною шкірною складкою, яка під час перебування звірка під водою закриває порожнину рота і перешкоджає потраплянню до неї води. У носових і вушних отворах є клапани, що затуляються під час занурення у воду. Запас повітря в легенях дає змогу нутрії залишатися під водою кілька хвилин.

Ще одна особливість – молочні залози (їх у нутрії 4-5 пар) розташовані на боках самки, на відміну від інших тварин, у яких вони розташовані на животі. Сім'яники самців зосереджені не в мошонці, а в паховому каналку, тому під час зовнішнього огляду їх не видно.

Вагітність у нутрій триває 128-133 дні. Щенята народжуються оброслими волоссям, видющими, вони здатні чути, з уже прорізнаними молочними зубами.

З органів чуття у них добре розвинені нюх, дотик і слух. Зір у нутрії пристосований бачити в далину, поблизу нутрія бачить погано. Для нутрій характерна велика незлагідність із тваринами з інших груп, а часто й слабшою особиною у своїй групі. Ця нетерплячість іноді переходить в агресивність.

Нутрії зберегли своє природне забарвлення хутра і за розведення в неволі (на фермах). Цей тип забарвлення називається „стандартне забарвлення нутрії” або „стандартна нутрія”. За забарвлення нутрії поділяють на сіро-коричневих, у яких переважає відтінок від сірувато-коричневого до піщаного, і стандартних жовтогарячих з червоножовто-коричневим відтінком волосяного покриву на боках і на підчерев'ї.

На сьогодні виведено різні кольорові різновиди нутрій. Найпоширеніші – чорні, білі, золотаві, сапфірові і т.п. Схрещуванням окремих кольорових різновидів було виведено інші кольорові типи. Так з'явилася срібляста нутрія.

Розведення нутрії найкраще починати з стандартної нутрії, що вирізняється найвищою плодючістю та якістю хутряного покриву. Кольорові різно-

види може розводити лише досвідчений звірник, який знає, як запобігти несприятливому впливу небажаних чинників. У них часто спостерігається зниження плодючості і життєдіяльності дитинчат, вади волосяного покриву у кольоровій зрівнюваності шкурок тощо [1].

Нутрії не дуже вибагливі до умов утримання, однак мають своєрідні потреби. Найважливіше – кормів має бути достатньо. Хоча основним кормом є зелений корм, а взимку - сіно, варто знати, що нутрії потребують і концентрованих кормів. Звірник повинен мати у своєму розпорядженні достатню кількість зерна, головним чином ячменю, пшениці, кукурудзи або ж різних кормових сумішок, сухарів і т.п. Без них не можна розводити нутрій. Узимку потрібно мати достатню кількість соковитих кормів наприклад картоплі, буряків, моркви тощо.

Крім того звірник повинен мати у своєму розпорядженні належну ділянку, розташовану якомога далі від гамірних доріг з інтенсивним рухом. Розміри ділянки залежать від того, який спосіб утримання звірів вибере господар. Найчастіше нутрій утримують у звичайних вигулах з будиночками і з басейном, який повинен бути достатньої площі і мати джерело води (струмок, водопровід і т.п.). За кліткового утримання місця потрібно менше, оскільки клітки можна поставити в тепличні будівлі (сараї). У клітках облаштовують невеликі резервуари з водою або ж нутрій утримують без води. У такому разі в клітках ставлять тільки напувалки.

Щоб запобігти стиранню вовни на череві тварин - найкоштовнішої частини шкурки - підлога у вигулах має бути гладенькою. Перехід із суші до басейну необхідно виконати так, щоб тварини, особливо молодняк, могли без зусиль виходити з води. На ослінчиках тварини прохолоджуються у спекотні дні і з задоволенням розчісують вовну. Розміри вигулів необхідно розраховувати відповідно до передбачуваного поголів'я тварин, яких плануєте розмістити в будиночку [2].

Нутрія – полігамна тварина, тобто одного самця можна утримувати з кількома самками. На цьому ґрунтується і найпоширеніший спосіб розведення нутрій – сімейний (гаремний). За нього в одній клітці протягом року утримують 4-6 самок та одного самця. Тут вони запліднюються, народжують щенят і тут же вирощують молодняк аж до відсаджування у віці 6-7тижнів.перевагаспособи в тому, що парування відбувається баз втручання звірника, він лише стежить за ходом вагітності самок, народженням дитинчат і їхнім вирощуванням [3].

Література

1. Тим, хто розводить нутрій // Дім сад город. — 2003. — №10. — с.24-26.
2. Тим, хто розводить нутрій // Дім сад город. — 2003. — №11. — с.37-40.
3. Тим, хто розводить нутрій // Дім сад город. — 2003. — №12. — с.36-37.
4. Нутрии на садовом участке // Приусадебное хозяйство. — 1989. — №14. — с.15-16.